

Raadsbrief

Onderwerp	Septembecirculaire 2025
Zaaknummer	1030239
Datum	28 oktober 2025
Portefeuillehouder	J. Rohaan-Vlijm
Team	Beleid en Advies

Doel

Ter informatie en toelichting op de ontwikkelingen in het gemeentefonds en de financiële uitwerking van de septembecirculaire 2025.

Aanleiding

De septembecirculaire 2025 bevat de actualisatie van het gemeentefonds gebaseerd op de Miljoenennota van het Rijk. In het budgettair perspectief van de programmabegroting 2026 zijn de ontwikkelingen tot en met de meicirculaire 2025 opgenomen. De budgettaire uitkomsten van deze gemeentefondscirculaire worden meegenomen bij de jaarrekening 2025 en de 1e bestuursrapportage 2026.

Inhoudelijke boodschap

De belangrijkste onderwerpen die in deze circulaire tot structurele budgettair effecten leiden zijn de bijstelling van de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis. In 2025 de toekenning van extra middelen voor compensatie van incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg en de vergoeding voor de vervroegde Tweede kamer verkiezingen.

Daarnaast zijn er enkele specifieke middelen opgenomen voor Participatie, implementatie Participatiewet in balans, wet integrale suïcidepreventie, spreidingswet, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, regeling capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid en overheidsbrede dienstverlening (informatiepunten digitale overheid) Waarbij voor deze onderwerpen rekening is gehouden dat de middelen worden ingezet ter dekking van de lasten.

De mutaties worden per onderwerp toegelicht:

Bijstelling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de omvang van het accres en actualisatie van de maatstaven. De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) van het Centraal Plan Bureau. Dit is meerjarig bijgesteld. Daarnaast zijn meerdere maatstaven geactualiseerd op basis van actuelere gegevens van het CBS ten opzichte van de berekening van de vorige circulaire. Het betreft onder andere de mutaties in maatstaven bijstandsontvangers, loonkostensubsidie, eenpersoonshuishoudens, bedrijven, omgevingsadressendichtheid. En wordt de uitkeringsbasis bijgesteld op basis van de mutatie van de landelijke aantallen. Per saldo leiden de mutaties tot een bijstelling. In 2024 een voordeel van € 413.000 in 2025 € 961.000 en in 2027 € 778.000. In 2028 nog € 255.000 en in 2029 € 112.000.

Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het demissionaire kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Bij de voorjaarsnota was er nog geen zekerheid dat dit zou worden toegekend. Gemeenten ontvangen alsnog in totaal € 728 miljoen van het Rijk naar aanleiding van de transformatie van de Jeugdhulp. Voor Hof van Twente gaat het om eenmalig € 1.252.000 in 2025.

Vervroegde Tweede kamer verkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober 2025. Het kabinet heeft hierover besloten na overleg met de VNG. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten jaarlijks via het gemeentefonds krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen. Voor Hof van Twente is dat nu € 118.000. Dit ligt in de lijn met de extra lasten die zijn opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2025. Op dat moment was er nog geen duidelijkheid over de compensatie vanuit het Rijk.

Overige mutaties specifieke middelen

Daarnaast zijn er enkele kleinere mutaties waar in deze circulaire middelen voor beschikbaar zijn gesteld of verschuiven. De bijdragen zijn budgettair neutraal opgenomen in de berekening ter dekking van de kosten vanaf 2026.

Participatie

Bijstelling middelen Wsw. In de periode 2025-2027 worden middelen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie (LKS) bij beschut werk te verbeteren. In de Tweede Kamerbrief 'Voortgang sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk' is aangekondigd dat voor werknemers met een indicatie beschut werk een forfaitaire loonkostensubsidie (vaste vergoeding voor gemiste loonkosten) zal worden ingevoerd. Deze maatregel vergt een wetwijziging die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Aanvullende beschikbare middelen zijn in 2025 € 36.000, 2026 € 42.000 en 2027 € 44.000.

Implementatie Participatiewet in balans.

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. Voor de implementatie wordt in de periode 2025-2027 middelen beschikbaar gesteld. In 2025 nog € 46.000, 2026 € 19.000 en 2027 € 4.000.

Wet integrale suïcidepreventie,

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiertoe wordt vanaf 2026 jaarlijks € 15.000 beschikbaar gesteld.

Spreidingswet

Vanuit de spreidingswet hebben gemeenten een taak in het kader van zoeken naar opvangplekken. Voor 2025 wordt een bijdrage ontvangen van € 38.000. Dit zal worden betrokken bij de uitgaven van het programma OSA.

Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van taken volgend op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor de jaren 2025 t/m 2028 gemiddeld € 8.000 per jaar.

Regeling capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De regeling wordt in 2026 omgezet van een specifiek uitkering naar een decentralisatieuitkering, voor € 1.184.000. In de begroting is al een basisraming opgenomen van € 668.000. Beleidsinhoudelijk wordt bekeken hoe de middelen ingezet kunnen worden. Voor 2027 tot en met 2030 moet de uitkeringsvorm nog worden bepaald.

Overheidsbrede dienstverlening (informatiepunten digitale overheid)

De regeling wordt met ingang van 2026 omgezet van een specifieke uitkering naar een decentralisatie-uitkering, voor € 30.000 per jaar.

Ontwikkeling omvang gemeentefonds en budgettair effect

De onderwerpen in de voorgaande toelichting leiden tot het volgende cijfermatige overzicht:

Specificatie septembercirculaire 2025	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand (mei 2025)	74.325.000	73.575.000	72.705.000	70.380.000	70.570.000
Totaal mutaties	1.995.000	2.260.000	880.000	310.000	160.000
Eindstand (september 2025)	76.320.000	75.835.000	73.585.000	70.690.000	70.730.000

Budgettair effect	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal mutaties septembercirculaire 2025	1.995.000	2.260.000	880.000	310.000	160.000
Inzet specifieke middelen	0	-1.303.000	-106.000	-59.000	-52.000
Budgettair effect septembercirculaire 2025	1.995.000	957.000	774.000	251.000	108.000
Bijstelling voorgaande jaren	-85.000				
Totaal budgettair effect septembercirculaire 2025	1.910.000	957.000	774.000	251.000	108.000

Aanvullend op de begroting 2026 leidt dit tot het volgende budgettair perspectief:

Budgettair perspectief	2025	2026	2027	2028	2029
Perspectief begroting 2026	3.895.000	1.065.000	-3.010.000	-4.214.000	-3.897.000
Waarvan incidentele baten en lasten	-854.000	-962.000	2.706.000	1.775.000	474.000
Structureel saldo begroting 2026	3.041.000	103.000	-304.000	-2.439.000	-3.423.000
Septembercirculaire 2025	1.910.000	957.000	774.000	251.000	108.000
Structureel saldo	4.951.000	1.060.000	470.000	-2.188.000	-3.315.000

Conclusie

Bij het opstellen van de kaderbrief en programmabegroting 2026 was sprake van een structurele opgave, door de lagere inkomsten vanuit het Rijk via gemeentefonds en de ambitie om te investeren. Met het pakket aan maatregelen en beleidsvoornemens in de begroting is een budgettair perspectief voorgelegd dat voor 2026 sluitend is maar voor de jaren vanaf 2027 nog niet.

Waar de afgelopen meicirculaire wel een structurele bijstelling kende, vertoont deze septembercirculaire met name voor de korte termijn een positieve bijstelling. Dit biedt in ieder geval voor 2026 en 2027 meer ruimte dan in de begroting 2026 is voorzien.

In de planning- en controlcyclus proberen wij zoveel mogelijk te anticiperen op ontwikkelingen. De voortdurende bijstellingen vanuit het Rijk zijn vooral gericht op de korte termijn, maar kunnen een aanzienlijke impact hebben. Dit zagen we bijvoorbeeld bij de voorjaarsnota van het kabinet en de meicirculaire van afgelopen voorjaar. Hierdoor ontstaan regelmatig nieuwe inzichten en aangepaste kaders die periodiek bijstelling vragen, wat het proces complex maakt.

De mutaties in de septembercirculaire 2025 leiden tot een positieve bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Waarbij in 2025 een incidentele compensatie jeugdzorg is opgenomen van € 1,25 miljoen. In totaal is er in 2025 een positieve bijstelling van € 1.910.000. Voor de volgende jaren is het budgettaire effect een bijstelling in 2026 met € 975.000, voor 2027 € 774.000, voor 2028 € 251.000 en 2029 € 108.000.

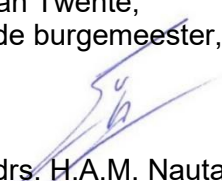
Bij de specifieke middelen opgenomen voor Participatie, implementatie Participatiewet in balans, wet integrale suicidepreventie, spreidingswet, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, regeling capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid en overheidsbrede dienstverlening (informatiepunten digitale overheid) is rekening gehouden met een inzet ter dekking van de lasten, vanaf 2026.

De budgettaire uitkomsten van deze gemeentefondscirculaire worden (zoals gebruikelijk) meegenomen bij de jaarrekening 2025 en de 1e bestuursrapportage 2026.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

mr. ing. J. Eshuis

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM